

سه‌شنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۱ ■ شماره ۳۴۷/۴

محمدرضا صرفی می‌گوید: فضیلت‌های انسانی حسن دولفقاری ، اخلاق نجیبانه و هویت داشتنش می‌تواند برای ما الگو باشد. آنچه باید از او یاد بگیریم تمهد، شرافت و نجابت است و مسئولیت‌پذیری در همه کارها و مهربانی و بزررگواری است.

این استاد دانشگاه و پژوهشگر ادبیات عامه در پی درگذشت حسن ذوالفقاری، اظهار کرد: ما با ضایعه بزرگی مواجه شده‌ایم، خود تا ساعات‌ها شوکه بودم و این موضوع برایم غیرقابل باور بود. سخن گفتن درباره مقام علمی و خدمات فرهنگی و ویژگی‌های استاد بزرگی مانند دکتر حسن ذوالفقاری که در حوزه فرهنگ و ادب کشورمان بسیار تأثیرگذار بوده، کار ساده‌ای نیست. در حقیقت هر نوع ستایشی که از ایشان داشته باشیم، ستایش از فرهنگ و دانایی و انسانیت است. خداوند به او هم دانش فوق‌العاده‌ای داده بود و هم انسانیت درخور توجه. به قول حکیم فردوسی «کسی را که بزادن فرونی /هد/ خردمندی و رهنمونی دهد// به‌فرهنگ کس، کیش خرد/بُود در سر- و مرمی پرورد»

او سپس گفت: دکتر حسن ذوالفقاری از جمله کسانی است محبوب قلوب بود. علاوه بر مراتب فضل و دانایی، به واسطه فضایل اخلاقی و کمالات روحی و معنوی‌اش دوست داشتنی بود. نوعی مهربانی خاص داشت و لبخندی دائمی بر لبانشان بود. خیرخواه بود و در انتقال دانش‌ها، رفتارها و منش‌هایش گشاده‌دست و سخاوتمند بود.از یک قناعت فوق‌العاده برخوردار بود و آرامش بسیاری داشت، بردبار و نرم‌خو و خوش‌اخلاق بود. بسیار ساده‌زیست بود و دانشجویان را عین فرزندان خود می‌دانست. او یکی از مصداق‌های شعر سعدی بود «هنهد بخاخ پریموه سر بر زمین.» افسوس که او را از دست دادیم و دیگر در خدمت او نیستیم.

صرفی در ادامه بیان کرد: کارهای علمی و تحقیقی او بسیار زیاد است، به قول منتضی، شاعر عرب «إن آثارنا تدل علینا / فاطنروا بعدنا الی الایار»؛ بعد از مرگ ما، آثاری که به جای گذاشته‌ایم، بر شخصیت و افق‌های اندیشه و فکر ما دلالت می‌کند. بنابراین نباید ناامید بود و تن به این مصیبت عظمی داد. باید به آثار این بزرگ مرد نگاه کرد و راه او را ادامه داد. دکتر ذوالفقاری، محقق و نویسنده روشنفکر و دقیقی بود. او

نمایش «کلفت‌ها» با طراحی و کارگردانی مرتضی میرمنظمی، برای اجرا در تالار وحدت آماده می‌شود.این کارگردان تئاتر که همچون بسیاری از همکاران خود در دوران کرونا اثری را روی صحنه نبرده بود، حالا مشغول تمرین و آماده‌سازی تازه‌ترین نمایش خودش است که با بازی صابر ابر، سحر دولتشاهی و الهام کردا روی صحنه می‌رود. گروه اجرایی این نمایش پس از

دریافت مجوز نمایشنامه، مشغول تمرین هستند تا بعد از پشت‌سر گذاشتن مرحله بازیبندی و دریافت مجوز، اجرای خود را آغاز کنند. نمایشنامه «کلفت‌ها» نوشته ژان ژنه، نویسنده شهیر فرانسوی است و از مهم‌ترین آثار ادبیات نمایشی جهان به شمار می‌آید که تاکنون کارگردانان متعددی آن را روی صحنه برده‌اند. محمد قدس به عنوان مجری طرح با اجرای این نمایش همکاری دارد

به‌کارگردانی مرتضی میرمنظمی

صابر ابر، سحر دولتشاهی و الهام کردا با «کلفت‌ها» به تالار وحدت می‌آیند

و گرافیک و تولید محتوای آن بر عهده «اینجا استودیو» است. در کارنامه هنری مرتضی میر منظمی اجرای نمایش‌هایی همچون «مالی سویینی»، «P۲»، «پنج نایبه برف»، «برها»، «فرکانس»، «زن‌مرد»، «بکت»، «فلاوست» و … به چشم می‌خورد. پیش‌تر الهام کردا و صابر ابر در نمایش «مالی سویینی» که در تالار اصلی مجموعه تئاتر شهر به صحنه رفت، همکاری داشته‌اند.

آنچه باید از حسن ذوالفقاری بیاموزیم

از کار اوست که خداوند به او توفیق داده است. ما کم بزرگانی را نداریم که در یک زمینه، مهم تلقی می‌شوند اما کم آدمهایی داریم که خداوند به آن‌ها توفیق می‌دهد که از جنبه‌های متعدد مانند منشور درخشش داشته باشند و در هر زمینه‌ای کامل باشند.

این استاد دانشگاه تأکید کرد: آنچه باید از او یاد بگیریم تمهد، شرافت و نجابت و مسئولیت‌پذیری در همه کارها و مهربانی و بزررگواری است. نمی‌دانم چگونه از خدمات علمی و خدمات فرهنگی این بزرگمرد برای شما سخن بگویم و چه نکته‌هایی را باید بیان کنیم. آنچه را که من می‌گویم از زبان خودم است و در واقع مصداقی از شعر مولانا هستم: «هرکسی از ظن خود شد یار من /از درون من نجست اسرار من». اگر از تواضع و فروتنی دکتر ذوالفقاری بپرسید، هرکسی به شکل‌های مختلف آن را برای شما بازگو می‌کند.

او در ادامه اظهار کرد: یکی از نمونه‌های عالی تواضع دکتر

آژانس‌های گردشگری در تهران:

مسافر کیش ریخت

استان هرمزگان در بازه زمانی ۲۵ تا ۲۸ خرداد ماه اسمال بیش از ۴۰ بار لرزند. جزیره کیش چهارم تیرماه نیز زلزله‌ای به بزرگی ۶٫۶ در مقیاس ریشتر را که کانون آن حوالی بندر چارک بود، کامل احساس کرد. در ۱۱ تیرماه نیز زلزله‌ای به بزرگی ۶٫۱ ریشتر بندر خمیر را لرزاند که البته کانون زلزله این بار به جزیره قشم نزدیکتر از کیش بود. با این حال، ادامه پس‌لرزه‌های آن نگران‌کننده بوده است.

جزیره کیش آبان‌ماه سال گذشته هم زلزله‌های پی‌درپی را شاهد بود، سه هزار واحد روستایی در استان هرمزگان بر اثر زلزله‌هایی به بزرگی ۶٫۳ و ۶٫۴ ریشتر، شدید شد، اما آن موقع کیش خلوت نشد. هتلداران می‌گفتند ۸۵ درصد ظرفیتشان تکمیل شده و آژانس‌داران نیز از کمبود صندلی خالی در پروازهای کیش متعجب شده بودند، اما حالا به گمان آژانس‌داران، گرما در کنار زلزله مزید بر علت کاهش سفرهای تابستانی به این جزیره شده است.

از سوی دیگر، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان که مشاهده پشه آندس در این منطقه را تأیید کرده، هشدار داده است: مناطق نزدیک سواحل، اسکله‌ها و بندرگاه‌ها در شهرستان‌های بندری و جزایر، از مناطق پر خطر استان هستند.قیمت سفر به کیش در حال حاضر از دو میلیون و ۵۰۰ هزار تومان شروع می‌شود و آژانس‌دارها معتقدند حتی قیمت پایین تورهای کیش در قیاس با دیگر مسیرها، به خاطر شرایط و عواملی که شرح داده شد، فعلا جذابیت ندارد.

کیش از جمله مناطقی است که برای مشارکت در میزبانی از

تماشاچیان جام جهانی اعلام آمادگی کرده و پیش‌بینی شده است در

زمان جام جهانی (پاییز ۱۴۰۱) هزینه سفر به این جزیره نیز متأثر از

این رویداد با افزایش مواجه شود.

در کارهای یک هنرمند نقاش:

تداوم حسی چندساله

رنگی دارند مخصوصا «بعد چهارها» و برخی کمتر تنوع رنگی دارند که در دوبعدی‌ها تمدای از آثار این چنین هستند.این هنرمند که اغلب آثارش در ابعاد بزرگی خلق شده‌اند، به همین جهت فضایی خاص را برای به نمایش درآمن می‌طلبند.فرآمرزی که به همین منظور کاری اظهار کرد: «گالری هدایت، یک گالری خاص و ویژه است که امکانات خوبی و دیوارهای بزرگی برای کارهای من دارد. برخی از آثار من در ابعاد بزرگی خلق شده‌اند که محیط خاصی را برای به نمایش گذاشته شدن، می‌طلبند. برای مثال یکی از کارها یک متر و ۶۰ سانتی متر در شند، ۵ متر و ۶۰ سانتی متر است.»نمایشگاه جدید علی فرامرزی با عنوان «هجوم ۸۲، ۲۴ تیر ماه در گالری هدایت به نشانی تهران خیابان اسنادنجات‌اللهی، کوچه شوش، پلاک۱۵۵ افتتاح خواهد شد.این نمایشگاه که در حوزه حجم و نقاشی است، تا ۲۱ مرداد ماه ادامه خواهد داشت.

«شام خصوصی نزار قبانی»؛

نقبی به زندگی شخصی شاعر شهیر سوری

این شاعر بزرگ سوری و جهان عرب قرار دهد اصغر علی کرمی در گفت‌وگو با ایرنا صحبت‌های خود را با نقل قولی از احمد سعید محمدیه روزنامه‌نگار، دوست، همسایه و نویسنده این کتاب گفت: محمدیه معتقد است

از خوش شانسی‌های من در زندگی این بود که بخش عمده‌ای از زندگی‌ام را در همسایگی نزار

قبانی در بیروت گذراندم. این مترجم خاطر نشان کرد: این کتاب شامل خاطرات احمد سعید محمدیه از دوستان روزنامه نگار و فرهنگی زمان اقامت نزار قبانی در بیروت است که بیش یک دهه با نزار همسایه و دوست بوده و از نزدیک شاهد بسیاری از رفتارها و عادت های نابغه معاصر شعر عرب بوده است.

وی ادامه داد: نویسنده در این اثر تلاش کرده تا مخاطبانش را صریح و بی‌واسطه در جریان زندگی شخصی نزار قبانی؛ رفتار او با خانواده و مسائل کاری این شاعر بزرگ سوری و جهان عرب قرار دهد. حتی از رویکردهای سیاسی و خاطرات شنیدنی و بیان نشده‌ای قبانی نیز با مخاطبانش صحبت می‌کند.

علی کرمی تصریح کرد: در بخشی از کتاب

علی فرامرزی، هنرمند نقاش جدیدترین نمایشگاهش با عنوان

«کوبری‌ها، هجوم ۸۲» را به زودی در گالری هدایت افتتاح می‌کند. این هنرمند درباره تازه‌ترین نمایشگاهش اطلاعاتی ارائه داد او در همین راستا چنین اظهار کرد: «این مجموعه از دو بخش تشکیل می‌شود؛ یک مجموعه کارهای دوبعدی هستند و یکی هم کارهای تکمیلی که به عنوان بُعد چهارم معروف شده‌اند. هر دو مجموعه نقاشی هستند، ولی یکی از آن‌ها دو بعدی است و یکی از آن‌ها حجمی.»فرامرزی در پاسخ به این سوال که سوزه این آثار از کجا گرفته شده‌اند، گفت: «سوزه «کوبری‌ها» با عنوان «هجوم» از مجموعه «کوبری‌ها» گرفته شده و به همین دلیل عنوان نمایشگاه نیز «کوبری‌ها، هجوم ۸۲» در نظر گرفته شده است.»

فرامرزی مدتها است کوپر و چشم‌انداز کوبری ایران را دستمایه نقاشی‌های خود قرار داده و این گستره جغرافیایی را از زوایای تواناگونی مطالعه و بازنمایی کرده و از طرفی آنراش حضور در حراج تهران را نیز به خود دیده‌اند. او که سال‌های طولانی‌ای را صرف خلق آثار این نمایشگاه کرده، در ادامه اظهار کرد: «کارهای من در یک دوره شروع نمی‌شود تا در یک دوره تمام شود من چند دوره کاری دارم که اینها را به طور متناوب کار می‌کنم و سال هاست که روی تابلوهایی این نمایشگاه نیز کار کرده‌ام.» او ادامه داد: «این کارها نیز ممکن است ادامه داشته باشند. من چند دوره و شیوه کاری دارم که اینها می‌توانند به صورت متناوب بسته به احساس و کشش خودم، کار کنم و ادامه دهم.» کارهای علی فرامرزی از آن جهت که اغلب چشم انداز کوبری ایران را سوزوّه قرار داده‌اند، انتظار تنوع رنگی زیادی از آن نمی‌رود؛ اما ایسن هنرمند در این رابطه چنین عقیده دارد: «برخی از آثار خیلی تنوع

دقتر من در طبقه دوم می‌آمد. از آنجا که من نزار را به عنوان یک انسان و شاعر دوست دارم و از آنجا که در چنته ناچیز خود خاطرات ارزشمند و گران‌قیمتی از او دارم با خودم فکر کردم که شاید بتوانم در شناساندن بهتر و به دوستدارانش کمکی کرده و با نوشتن

فرهنگ‌و هنر ۷

اخبار کوتاه

بخش آموزشی حوزه طراحی لباس

دچار سرگشتگی شده‌است

طیبه عزت‌اللهی‌نژاد دبیر کارگروه ساماندهی مد و لباس با اشاره به طراحی لباس گفت: یکی از خلأهای حوزه طراحی لباس این است که در دهه‌های اخیر مورد غفلت قرار گرفته است و صرف پوشاندندگی یا حافظ هویت بودن، لباس را نمی‌توان مقوله اصلی این حوزه در نظر گرفت؛ به هر حال لباس در طول تاریخ مناهای زیادی تولید کرده و از منظر جامعه شناسی و انسان شناسی بدن دوم محسوب می‌شود.

وی افزود: لباس نقش مهمی در جامعه دارد و زمانی که لباس را به عنوان بدن دوم تعبیر می‌کنیم، دیگر نمی‌توان بدن دومی داشته باشیم، بدون آنکه در ارتباط با فرهنگ و تاریخ و جغرافیا طراحی شود.

دبیر کارگروه ساماندهی مد و لباس گفت: بخش آموزش مد و حوزه طراحی لباس دچار سرگشتگی شده و نتوانسته با فرهنگ جامعه همراهی داشته باشد. به هرحال آموزش‌ها و هدف‌هایی که در سیستم آموزشی قرار گرفته نگاهش تاریخ نگارانه یا بازتولید فرهنگ دیگری بوده است. تلاش کارگروه ساماندهی مد و لباس این است که بستری فراهم کند تا بتواند معیایی را تعریف کند که این مؤلفه در جامعه به بازخوانی درستی دست یابد و در سیاست‌گذاری‌ها آن را بازتاب دهد.

عزت‌اللهی‌نژاد گفت: نزدیک به ۱۵ سال از تشکیل کارگروه ساماندهی مد و لباس می‌گذرد و در حوزه سیاست‌گذاری نیازمند این هستیم که هر مؤلفه همسو با فرهنگ و تاریخ، هویت و دین باشد، یعنی در طراحی لباس تمامی این مؤلفه‌ها مدنظر قرار بگیرد.

دبیر کارگروه ساماندهی مد و لباس در پایان گفت: مؤلفه‌های همسو با فرهنگ، تاریخ، هویت و دین حتی می‌تواند در دروس صرف‌صل‌های دانشگاه مؤثر باشد. متأسفانه در عصر کنونی توانست‌ایم کاری در این‌ حوزه منطبق با مؤلفه‌ها انجام دهیم.

ترجمه مجموعه‌مقاله «امپراتوری‌های بیزانس و ساسانی» چاپ شد

مجموعه‌مقاله «امپراتوری‌های بیزانس و ساسانی؛ دو قدرت جهانی در کشاکش جنگ و همزیستی» اثر آنکلبتر وینتر و بثاته دیکناس به‌تازگی با ترجمه جواد سیداشرف توسط انتشارات ققنوس منتشر و راهی بازار نشر شده است.

نسخه اصلی این کتاب سال ۲۰۰۱ توسط آکادمی وولاک در برلین منتشر شده است. اولین ترجمه‌اش نیز سال ۱۳۸۷ با عنوان «روم و ایران دو قدرت جهانی در کشاکش و همزیستی» و ترجمه کیکاووس جهانداری توسط انتشارات فرزاد روز منتشر شد. در همین‌زمینه انتشارات ققنوس سال گذشته هم کتاب مجموعه‌مقالات «شاهنشاهی پارتیان و ساسانیان متقدم» با گردآوری وستا سرخوش، الیزابت پندلتون، میثاسائیل آژرام و تورج دریایی، را با ترجمه مهناز بابایی منتشر کرد.

با برآمنن ساسانیان، امپراتوری بیزانس با رقیبی تازه‌نفس روبه‌رو شد که در سیاست هوشیار، در اقتصاد توانا و کارآمد و در عرصه نظامی نیرومند و خطرناک بود و قدرت‌خواهی و توسعه‌طلبی‌اش روم‌شمری را به سیج همه نیروهایش و به کارگیری هرچه در توان داشت وادار کرد. فقط چند دهه پس از تأسیس این امپراتوری نوپاسی به دست ساسانیان در سال ۲۳۴ میلادی، هر دو طرف بکدیگر را در مقام قدرت‌هایی بزرگ و مستقل به رسمیت شناختند و میان فرمانروایانشان رابطه‌ای برقرار شد که اساس آن پذیرش برابری و همسنگی هر دو طرف بود.

کتاب «امپراتوری‌های بیزانس و ساسانی» نه‌تنها درباره روابط روم و ساسانیان است، بلکه نقش و اهمیت ساسانیان در تاریخ شرق دنیای کهن نیز کـندوکا می‌کند. تاریخ روم شرقی از سده سوم میلادی به بعد به‌شدت تحت تأثیر روایتی از همسایه شرقی یعنی ایران ساسانی بوده است: دیدگاهی که بر چیزی و برتری روم در عصر باستان تأکید دارد. کتاب پیش‌رو ۳ بخش اصلی دارد که به ترتیب عبارت‌اند از: «درآمدی بر تاریخ روابط ایران و روم»، «منابع و شواهد تاریخی» و «پیوست».

در بخش اول، پس از «بیشگفتار؛ درگیری میان غرب و شرق در گذر تاریخ»، دو مقاله با این‌عنوان چاپ شده است: «روابط روم و ایران تا آغاز سده سوم میلادی» و «موروی بر روابط متقابل روم و امپراتوری ساسانی».

دومین‌بخش کتاب هم ۷ مقاله را با این‌عنوان در بر می‌گیرد: «اهداف سیاست خارجی ساسانیان»، «درگیری‌های نظامی»، «راهِل‌ها و توافقات دیپلماتیک»، «سیاست قدرت‌های بزرگ در برابر عرب‌ها»، «منافع مشترک _ علل درگیری‌های پیوسته و بی‌پایان»، «سیاست دینی قدرت‌های بزرگ _ مسیحیت و دین زردشتی» و «میدانه اطلاعات میان غرب و شرق» و در بخش «پیوست» هم مخاطب کتاب با این‌عنوان روبه‌روست: کتابنامه، نام و سال‌های فرمانروایی شاهان ساسانی، گاهشمار، واژه‌نامه، فهرست منابع ترجمه‌شده، نمایه.

در قسمتی از این کتاب می‌خوانیم:

تلاش بهرام دوم برای کنار آمدن با روم و برقراری روابط براساس حسن همجواری با این‌رقیب نشان می‌دهد که این شاه ساسانی در درون کشور با مشکلات سیاسی بسیار سختی روبه‌رو بوده است. بهرام افزون بر درگیری با برادرش هرمز، علیه فرمانروای قانونی کشور سر به شورش برداشته بود، با خطر نفوذ و قدرت روزافزون کرتید هیرد زردشتی نیز روبه‌رو بود. کرتیر، که روند ترقی و قدرتیابی‌اش از دوره شاپور اول آغاز شده بود، در سال‌های سلطنت بهرام دوم به اوج قدرت رسید و نفوذ شدیدی بر این شاه ساسانی داشت. شاه با سیاست کرتیر که هدف آن نابود کردن همه ادیان غیرزردشتی در امپراتوری ساسانی بود موافقت کرد. سیاست بهرام دوم مبنی بر اعطای قدرت بیشتر و اختیارات گسترده‌تر به روحانیت زردشتی نشان‌دهنده تلاش او در جهت تحکیم وحدت «ملی» و تثبیت موقعیت خود اوست.

این کتاب با ۳۰۳ صفحه مصور، شمارگان ۷۷۰ نسخه و قیمت ۱۱۰ هزار تومان منتشر شده است.